

MAGYAR KURIR

Bétsből, Pénteken, Februarius' 11-dikén 1820.

Spanyol Ország.

A' legnagyobb Ultra-Ujságok Párisban, mint név szerént a' Journal-des-debates, Januarius' 28-dikán kiadott leveleikben többire mind abba törték a' fejeket, hogy mi módon csalattathattak ők úgy meg, hogy oly dolgokat mint valóságokat kihirdethettek, a' mik az ő Ujságaikban Januarius 27-dikén találtattak: mint p. o: Hogy az Insurgensek 24 ezren Radiksba bemenvén így fogadtattak volna: éljenek a' Cortesek! le Ferdinandussal! hogy minden házak ajtaji előtt asztalok lettek volna felterittelve; hogy a' katonák és polgárok egymással kezet csaptak (fraternizálódtak) volna; hogy mind ezeket Madridból Jan. 15-dikéről és 14-dikeről egy nagy Párisi kereskedő házhoz irták; hogy ezen fő város egész revoluziós tűzben volna; hogy a' Wallon testörző sereg, melynek a' parancsolattott, hogy az öszszetolakodott népre tüzet adjon, a' helyett a' Rebellisek részére állott volna által; hogy a' hűségekben megmaradott testörzők meggyilkoltattak volna, 's több effélék: —

„Az a' reménség, így szoll a' fenn nevezett Journal Jan. 28-dikán, mellyet tegnap nyilatkoztattunk vala az eránt, hogy talám mára kedvesebb tudósításaink fogának megérkezni, nem csalameg bennünket. A' Madridi Ujságlevelek Jan. 15-dikéről es 18-dikáról közönséges rend szerént megérkezének Párisba, a' nélkül, hogy a' Radiksi es An-

dalusiai történelekről csak egy szó emlékezetet is tennének: csak némelly Királyi rendeléseket, és számos Városi-Deputatzióknak a' Királyné szerencsétlétése végett ide lett küldettetésseket, említik. Mind ezekből tehát nyilván következik, hogy a' feljebb felhordott történetek, nem igazak, hogy a' Király 18-dikban a' várost még nem hagyta volt oda, és hogy a' Cortesek oda még be nem léptettek volt. Valamelly Egyesületnek kell-e tehát fenn állani, melly mind ezeket a' hamis hireket kovácsolja, hogy Frantzia Országot fellármázza, 's valamelly célzást, mellyet mi, hogy mi légyen, eltalálni nem akarunk, elérhessen. Mi külömbkülömb kereskedő házaktól, melynek a' többek között Césár Lapanouse, Baguenau, Delessert, Hagueimans 's többek, kaptunk oly leveleket, mellyek hozzájuk Madridból Jan. 17-dikén küldettettek, 's a' mellyekben nyilván mondatik, hogy Radiksból a' Kurir Madridba megérkezett, és a' Státus' hitelező leveleinek Cursusa semmit se változott. Egy levél, melly 7-dikben indult Radiksból ekképpen szoll: — „Ohajtásainknak (tudni illik, hogy az expeditzió útnak indulhatna) újabb gátak vetették magokat ellenek; ezen gátakat eddig kétség kívül ti is esmeritek; szerencsénkre városunknak csendessége legkissebb megháborítatást sem szenved ezen katona mozgások miatt.“ — Ezen levél eléggé mutatja, hogy Madridot semmi veszedelem nem fenyegeti, és hogy az Insurgensek

még 7-dikben Kadiksba be nem mentek. — Hogy lehet még is, hogy a' Bordeaux béli levelek Jan. 23-dik és 24-dik napján ily ellenkező dolgokat hirdethettek ki. A' Tribune de la Gironde ezeket mondá: — „Kadiks az Insurgensek kezében van. A' Soriai Regiment magát hozzájuk csatolta öt Svaorony lovassággal egygyütt, valamint szintén a' város őrző serege, és minden csapatok, mellyekhez reménység lehetett, hogy az Amériikai expedi-tzióra útnak fognak indulni. Az Insurgensek 24 ezerre számlálják embereiket, a' Kadiksi népen, a' kereskedőségen, a' Magistratuson, az ítélő székeken és a' tengeri seregeken kívül, mellyek mind hozzájuk állottak. Itt Madridban mindenek felkelni kívánnak; az Udvarnál semmi határozás nem tétethetik; a' környülál-lások fontosok; mi minden szempillan-tatban 20 vagy 30 ezer embereknek meg-érkezését remélnjük.“ — Ezen tudósítás a' Girondei Tribunusban Madridból 14-dikben indult: valóság tehát, hogy ek-kor még semmi se' történt volt Madrid-ban; csak reménltek hogy történni fog, 's a' többi. Az Indikátor ugyancsak Bordeauxban ezt írta Jan. 24-dikén: — „Nékünk Bayonnéből írják, hogy a' Mad-ridból oda érkezett Vetturinó (fuváros, szekeres, kocsis, mellyet Olasz 's mint itt látjuk Spanyol Országban is Vetturi-nónak neveznek), és az Utasok, kiket hozott, azt beszélnek, hogy Madridba 40 ezer Insurgensek mentek-be; hogy Fer-dinandus Király onnét Burgosba ment, és onnét az ő hűségében megmaradott fegyveres seregekhez és néphez prokla-mátziót intézett, 's őket meghívta, hogy az Insurgenseknek hathatósan álljanak ei-lent.“ — Minden a' mi ebből következ-ne, legfeljebb a' volna, hogy az Insur-gensek Kadiksba bementek. — Minden egyebek, egymint a' Királynak Burgosba érkezése 's a' többi, csak egy Vetturi-

nónak 's valami Utasoknak beszédjeiken fundáltatnak, kik meg nem neveztetnek. Beszédjeknek még *datuma* sincs. A' *Ru-che Aquitanique* így írt ugyan csak Bordeauxban Jan. 24-dikén: — „A' kö-zönségesen elterjedett hírek szerint a' Spanyol seregek' felzendülése nem csak megerössített volt, hanem attól is lehetne tartani, hogy a' rebellió további lépéseket is teszen. A' támadók száma 24 ezerre telik, a' Kadiksi népet 's a' környéki falukat kivéven, mellyek vélek egygyet érteni látszanak.“ — Ugyan ezen *Ruche* így folytatja szavait Jan. 25-di-kén: — „A' tudósítások naponként nyug-hatatlankodtatóbbak. Egy *Vetturino*, a' ki csak e' napokban jött-el Madridból, azt beszélt Bayonnében, hogy a' Király számos seregeknek Madrid felé való kö-zelítések felől tudósítatván, eljött on-nét Burgosba. Az Insurgensek más nap' bementek Madridba; a' Király pedig Bur-gost is elhagyván Vittoriába jött.“

Minekutánna a' *Journal-des-debats* ezen tudósításokat sok más hasonlókkal egygyütt felhordta volna, így végzi sza-vait: — „Látni való, hogy mind ezek a' tudósítások csak egy Vetturinónak be-szédjén fundáltattak, ki a' Királyt most Burgosba 's majd Vittoriába hozza, min-den dátum nélkül. Tehát méltán és na-gyon reménlhetjük, hogy ezen Spanyol lázzadásnak állapotja nem éppen olyan nyughatatlankodtatólag fog kiütni, mint mind ezen lármás tudósításokból gon-dolhatnók.“ — Azután ily politikai el-mélkedést közöl a' Spanyol insurrekció-ra nevezve ugyan ezen *Journal-des-deba-tes*: —

„Bár melly nagyon megenyhítették is keservünket a' Spanyol Országból ér-kezett újabb tudósítások, azt a' megjegy-zést megtenni csakugyan így is el nem mulathatjuk, hogy Francia Országon az a' morális és politikai kötelesség fekszik,

hogy a' Bourbon háznak azon ágát, melly a' Spanyol thronust bírja, egész ereje által segítse. A' Frantzia Kabinétnek egy hathatós eszközlése (eszközhöz való nyulása), minden esetben kedvező fordulást tehetne ezen szomszéd és atyafijas Monárchiának állapotján, a' melynek lehetetlen volna elbomlani a' nélkül, hogy Frantzia' Ország' thronusa sőt minden egyéb politikai és kereskedési nemzeti intézeteink veszedelmesen meg ne éreznék. Európa sőt a' Szent Szövetség is, melynek a' Spanyol Király is tagja, ha a' szükség úgy kívánná kétség kívül sietni fognának azon tűznek kioltására, a' melly ezen Országban kiütne; és semmi feltétel alatt nem lehet attól tartani, hogy utoljára is az Insurgensek maradhasson a' győzedelem; 's hogyan lehetne azt fel is tenni, hogy Europa ezt megszenvedje?... Sőt bizonyos az, hogy az Insurgensek még magok se egygyesek az eránt, hogy mit lehetne vagy mit kellene nékiek a' mostani Ország' helyébe tenni. Maga a' Cortesek' részén lévő többség se fogná a' telyes felfordulást jóvállani, 's nem fogna egyebet kívánni annál, hogy a' Bourbonok' Dynastiaja Constitutzionalis Monarkhiai talpkőre állítottadjék; minthogy azt még a' Liberálisok is meg vallják, hogy a' Bourbon nevezet a' nemzet nagy részének becses, azért, hogy egy egész olyan századra emlékezteti, melyben a' nemzet boldogul és dicsőségben élt. Ferdinandus Királyt személyesen magát is nagyon szereti a' nép, 's ezen insurrekziós lármának fejeit gyűlöli és átkozza, a' melly vélekedési különbözőség elébbutóbb minden esetben hasonlást fogna okozni az insurgensek között, tehát ezen tekintetben is igen kevés félelmet okozhatna ezen Spanyol Revolutzió az idegen Országoknak. De azonban mind e' mellett is nagyon illeti és érdeklő Frantzia Or-

szág' állapotját az, hogy Spanyol Országot, erős, csendes, boldog, és virágzó Hatalmasságnak szemlélje lenni, azért, mert Spanyol Ország a' tengeren természeti szövecségese Francia Orzágnak; azért, mert Spanyol Ország a' Politikai mérő serpenyőben mint a' Középtenger' függetlenségének oltalmazó sántza, mint az Olasz Orzági Hatalmasságoknak támoszszok, úgy szolgálhat; 's azért is végre, hogy ő a' Frantziáknak, a' nélkül, hogy magának legkissebb kárt okozna, a' Meksikói kereskedésben 's a' maga egyéb hűségben megmaradott plántatartományaiival való kereskedésben, nagy részesülést engedhet. A' legeggyűbb politikában ily sok okokat találván magok a' mi Liberalisaink megvallani kén-telenítettnek, hogy Frantzia Orzágnak kötelessége az, hogy Spanyol Országot soha el ne hagyja: a' mi pedig a' Royalistákat illeti, emez indító okoknak az ő szemekben még sokkal felségesebbeknek és szentebbeknek kell lenniük. Ezek azon *Legitimusságnak* talpkövet teszik, a' mellyen Spanyol és Frantzia Országok egyenlőképpen nyugosznak. A' *Legitimussági* Rend egy oly *Solidaris Egész*, a' melly tekintetben egygyik rész is meg nem sértethetik, a' nélkül, hogy a' más részek is ne szenvedjenek. Ezek azok a' néző pontok, a' mellyekről Spanyol Orzágnak mostani történeteit minden jó Frantzia szemlélni köteleztetik: szerencsére azonban oly reménség által tápláltathatunk, hogy ez által a' Spanyol Királytól csak magától is ki fog telni az, hogy a' Revolutzió barátjainak ezen próbatételeiket csak a' maga hűséges alattvalóinak segedelmeik által is megfojthassa.

A' mi egyéb eránt ezt a' lázzadást illeti, a' Parisi levelek Jan. 28-dikán nagyobbadon 's név szerént ugyan ezen *Journal des Debates* a' maga azon este

kiadott toldalékjában, úgy a' Monitör és Journal - de - Paris általjában megegyezve hirdetik az itt következő környül-állásokat: „Radiksban minden ember fegyvert fogott, a' ki annak hordozására alkalmas; 's a' hajókról is 4000 tengeri katonák szállottak ki Radiksba az őrző seregnék megerősítésére, melyhez képeest már most ezen várost féltetni telyességgel nem lehet. A' Rebellesek a' magok elfogott fő vezérjeket Generális Calleját Gróf Calderont Xeresbe hozták, kétség kívül a' többekkel és a' Hadi Ministerrel egygyütt. Minthogy a' Király 's a' Princezaszszony neveket viselő Regimentek, 2 Kordovai 's 2 Kataloniai Regimentekkel egygyütt a' Király'-hűségében megmaradván a' Generális Cru x vezérlése alatt Carmonában tanyáznak 's a' Királyi fő vezért Freyrét 800 lovasokkal Sevillából oda várják; 's minthogy az Insurgenseknek azon reménsége, hogy Radiksot megvehessék elenyészett, úgy látszik, hogy az ügyeket elvesztették. A' szökés is bekapott közzikbe. A' Grenadai Kormányozó a' Rondai vidékeken minden Guerillásokat előszollította fegyverfogásra, és Reguláris tiszteket adott nekik. Most Andalusiában is nagyon sok hó esvén, e' miatt Gen. Freyre még nem indulhatott volt útnak az Insurgensek ellen: csak a' Guadalquivir vizén küldött el egy csapatot a' Radiksi őrző seregnék segítségére. Az Ország' más részeiben még eddig sehol sem fordultak efféle rendetlenségek elő.“ —

* * *

Tegnap (Febr. 9 - dikén) a' Párisban Jan. 30 - dikán kiadatott Ujságlevelek is mind megérkeztek Bécsbe. A' miket ezekben mint megtörtént dolgokat úgy nézhetni, e' következőkben határozódnak: „Radiks még Jan. 8 - dikán kétségbe

hozhatatlanul nem állott volt által az Insurgensekhez. A' Radiksi Kommandáns Generális *Campana* az Insurgenseket már kétszer verte vissza. Királyi Generális *Cru x Morgan*, a' mennyiben a' pénzbéli fogyatkozás megengedte minden iparkodással a' Freyre kitsiny seregnék organizálásában foglalatoskodott, hogy az Insurgensek ellen útnak indulhasson. Minden tisztviselők és kegyes fundátziók telyes erejek szerént vetélkedtek, hogy kész pénzt adhassanak a' készülétekre; még maga az Eretneknymozószerék is 60,000 Reálokat (10,000 tal- lért) adott. Az, hogy az Insurgensek Jan. 14 - dikén Madridbe bementek volna, annyival is inkább mese marad, hogy Jan. 12 - dikéig még csak *Sevillánál* se mutatták volt meg magokat; Sevillától fogva Madridig pedig még 20 napi út találtatik, a' hova járul, hogy a' hegyek között nagy hó fekszik. Generális *Cru x* Jan. 10 - dikén indított útnak két Andalusiai Batalionokat a' *Quadalquivir* vizén *S. Lucar* felé, hol a' fő vezér Freyre hadi szállása van, és a' hova ő minden keze alá tartosó seregeket öszszegyűjt. Seregeihez oly proklamatiót intézett *Freyre*: — „Hogy őket Rebellesek ellen akarja vezérleni, kik olyan intézetekről mérszlettek beszélteni, mellyeket a' nemzet maga közzül számkivetésbe küldött.“ — Az Insurgensek majd egyedül csak *Leon* szigetére szorultak, a' melly sziget ugyan (így szoll Jan. 22 - dikén egy Bayonnei tudósító) valósággal elég erős, hanem könnyen megtörténhet, hogy az Insurgenseknek ott az elesége megfogyatkozik; 's minthogy a' hajós sereget nem foghatták el, és így szározon vizen bekerittetve vagynak, végre is vagy magokat megadni, vagy pedig megmenekedéseket futásban keresni kéntelenítettnek. — Ugy látszik, hogy a' *Leon* szige-

tén tanyázó insurgens seregeken kívül, még egy más, a' melly valami 2000 emberekből állhat, a' hegyek között csavarog). E' lehetett az, a' melly 8-dikban magát Utreeránál megmutatta 's eleséget requirált. — „Eképpen lesznek semmivé (így kiált-fel a' Journal-des-de-dates) egy bizonyos résznek reménségei! Spanyol Országának nem fog Mártzius' 20-dika lenni!“

Nagy Britannia.

Már a' Londoni Ujságlevelék is elkezdettek a' Spanyol dolgokról írni: de Jan. 24-dikén még csak a' Frantzia Ujságokban találtatott tudósításoknak summázatjaikkal szolgáltak: egyedül a' Kurir adott-ki egy Radiksi, dátum nélkül való, levelet, melyben a' mondatik, hogy a' Radiksi Kormányozó eszébe vevén, hogy 10,000 Insurgensek arra felé közeletenek, a' partfelé vívó hidakat felvetette.

Ugyan csak a' Londoni levelek, a' mellyek egy nappal későbbre az az Jan. 25-dikén jöttek-ki, valami Lisbonai tudósításokat közlenek, mellyek által megvalóságosittatik az, hogy Radiksnál a' fegyveres seregek között lázzadás támadott: hanem, hogy melly nagy legyen az Insurgensek' száma, mi volt eddig való nyereségek, és hogy mi legyen tulajdonképpen való célzások, ezekről még eddig Londonban se' tudtak semmi bizonyost. Ezen napon is csak a' Frantzia Ujságleveléknek summázatjával kén-telenítették megelégedni az ott kijött Ujságok. Akár mi fog egyéb eránt (így szollnak a' Londoni Ujságok) ezen új fel-lázadásnak következései lenni, annyi bizonyos, hogy az expeditziónak Amérikába lehető elevezését ismét sok ideig késle-tetni fogják.

A' halál nagyon sanyaruan megérez-tette néhány esztendők alatt a' maga könyörületlenségét Nagy Britanniával. Kir. Herczeg Kent, a' Király 4-dik fija (szü-letett 1767-ben) Sidmouth nevű jó-szágán Januarius' 23-dik napján meg-halt. Halála a' náthának nem orvaslásá-ból vagy orvoslásának elmulasztatásából, következett. Magát meghűtvén ebből nátha, ebből pedig tüdőgyulladás követ-kezett. Spaczirozás közben csizmáji meg-ásván 's azokat megváltoztatni nem akar-ván, ebből következett halála. Özvegyen hagyott hitvese Sachsen-Coburgi született K. Princzaszszony volt, azon Hercz. Coburg Leopold testvére, ki a' Charlotta Ki-rályi Princzaszszony' meghalálózása által özvegységre jutott, 's oly jövedelemből él, mint a' több Anglus Kir. Princzek és Angliában lakik. Hagyott a' Kenti Her-czeg egy leány gyermeket, kinek neve Alexandrina Viktoria. Születet 1819-ben Május' 24-dikén. Ez ismét oly neveze-tes tekintetű Princzaszszony Angliában, mint a' Régens Princz' leánya Ch ar-lotta volt. Minthogy a' Régens Princz-nek, a' Yorki Herczegnek, és a' Claren-czei Herczegnek gyermekeik nem lévén, ha magtalanul halnak meg, ezen most szü-letett Kir. csecsemőre, Alexandrina Vik-toriára száll a' Királyi Korona. Ezért ő már most Praesumptiva Koronaörökösnek tartatik és neveztetik. Ezen ő örökségi jussa a' Princz Kent' három ifjabb test-véröcseinek 's gyermekeiknek, tudniillik, a' Cumberlandi Herczegnek 's az ő 1819-ben Május' 27-dikén született fijának, a' Sussexi Herczegnek, a' kinek semmi le-gitimus gyermekei nincsenek, és végre a' Cambridgei Herczegnek 's az ő 1819-ben született fijának, jusaikat is megelőzi a' thronusra való következésben, melyhez képpest mondánk, hogy ez éppen olyan nagy tekintetű személy ma Angliában,

wint' a' Walesi Charlotta vala. Azonban a' Clarencei Herczegnek ifjú felesége is szülhet még örököszt, 's ekkor ezé fog lenni a' Koronához való elsőbbségi jus.

Azt beszéllik, hogy az öreg Király már most testére nézve is nagyon beteg, 's nem reménlik, hogy sokáig nyujthassa nyomoruságos életét.

Wilkinson nevű Anglus hajót, a' melly Buenos - Ayres felé folytatta evezését, a' fenekén, egy tengeri hal keresztül vágta a' réz pléhvel együtt, mellyel a' hajó boritva volt.

Plymouthban Jan. 20-dikán délelőtt 9 órakor a' tengernek feldagadása (fluxus) igen nagy lévén, a' leapadás is (refluxus) elkövetkezett reá, de mindjárt azután az a' ritka tünetemény mutatta-meg magát, hogy a' víz egy fél óra alatt hetszer vagy nyoltzszor is feldagadott és ismét leapadott. Feldagadásai 15 czolt is tettek. Ilyen tüneteményét a' tenger' vizének Plymouthernál még csak kétszer szemlélték; egyszer a' Lisbonai nagy földrengéskor, másodikszor ezelőtt hét esztendővel, midőn Skotziának napnyugoti partja mellett egy sziget tüzet kezdett kihányani.

Spanyol Amerika.

Az itt következő cikkely is a' Londoni levelekből vétetett: — „Mi (így szólnak ezek), az Északi Amerikai Ujságokban valami tudósítást vettünk, de a' melynek éppen ezért kevés hitelt adhatunk. Eszszerént Spanyol Kir. Fő-vezér Morillo, Bolívar előtt futván, a' Terra Fermáról Cubára által érkezett, hogy így egész Carthagena tartománya a' Bolívar kezében volna, és hogy végre Carthagena várának Kommandánsa, segedelemért ide Cubára küldött legyen,

oly izenettel, hogy ezen vár külömben bajosan fogja magát az Insurgensek ellen megtarthatni.

Francia Ország.

Azolta, hogy a' Követek' kamarája azon 139 kérelmeket, mellyek 19,000 aláírásokkal voltak megerősítelve, visszavetette, 300 ilyen kérelmek jöttek ismét ezen kamara elejébe, mellyek alatt több mint 30,000 aláírások találtak. Ezek ismét egy új Biztosság elejébe adattak megvizsgáltság 's vélekedésmondás végett.

Jan. 27-dikén 3 óráig tartó tanácskozás volt fő Minister Decazesnél, a' melyben tételet határozásokat azután a' nevezett fő Minister a' Király' elejébe vitte. A' Justice-Minister Gróf Deserre, egészségének helyreállítására, familiájával együtt és Királyi engedelemmel, utját Nizzába vette. Helyette az alatt Simon nevű híres törvénytudó emberre bizta a' Király ezen Minister' foglalatoságainak folytatását.

Nem régen a' Finis-Terrei Esküdtek ítélőzzéke előtt valami Corbiere nevű embernek pere folyt le, melly nagyon magára vonta vala a' közönség' figyelmét, azért, hogy azt a' méltatlanságot tárgyazta, mellyet néhány hónapok előtt a' Missionariusok Brestben szenvedtek vala. Azzal vádoltatott Corbiere, hogy azon éjjeli lázzadásoknak, mellyek Október' 25. és 26-dik napjain a' Missionarius Papoknak ablakaik alatt életordultak, gerjesztője vagy részes társa lett volna, 's ő is a' lármázók között lett volna. Két Politziai Biztosok és három polgári strázsák, kik, mint tanuk, előhivattattak, kinyilatkoztatták, hogy ezen lázzadásban semmi erőszaktétel elő nem fordult, csak ezen kiáltások hallattattak:

El kell küldeni a' Missionariusokat! Ele-
gendő Papjaink vagynak nekünk! A' Kir.
Prokurátor a' Királynak egy 1816-ban
kiadatott Rendelését hozta-fel, melly ál-
tal a' Missionárius Papok vissza állittat-
tak, 's a' melyre nézve őket a' magok hivata-
los foglalatosságaikban megakadályoztat-
ni annyi, mint a' Király' akaratjának el-
lent állani, 's a' Religiónak szabad gya-
korlása ellen véteni. Gilbert Villeneuve
ellenben ezeket hozta fel a' Corbiere'
mentségére: A' Missiokat a' Státus
meg nem esmerte; az ők' megengedte-
tése sőt inkább az 1801-béli *Concorda-
tának* megsértetése, melly még el nem
töröltetett; a' Királyi Prokurátor Ur által
felhozott Királyi Rendelés nem törvény
's a' többi. Az Esküdtek néhány minu-
tumokig tartott tanácskozás után ezen
iteletet mondották-ki, hogy Corbiere,
azon tárgyra nézre, mellyel vádoltatik,
nem bűnös.

N é m e t O r s z á g.

H a m b u r g Jan. 28-dikán. Cuxha-
f e n b e n valami zendülés történt ezen
napokban, hanem a' Senator Abendroth
közbejövetele azt cselekedte, hogy nem
lett semmi nagy következése. A' törté-
net e' volt: Ezen Senator ur; ki, mint
Gondviselő (Amtman) ott a' gazdatko-
dást folytatja vagy kormányozza, 's a'
Ritzebütteli kastélyban lakik, mineku-
tánna a' kikötőhelyben találtató Anglus
hajóknak egygyikén tűz támodott volna,
ámbar ez csak hamar megoltatott, az
Amtman úr mindazonáltal jónak találta
hasónló történeteknek elkerülése végett
oly rendelést tenni, hogy, mivel a' kikö-
tőhelyben 120 hajók várják az Elbe vizé-
nek a' jégtől való meg tisztulását, a' ha-
jókön minden nap' vizsgálódások télesse-
nek a' tüzelő helyeknél. Minthogy pe-

dig ezen vizsgálódásra költség is keránta-
tik, tehát minden hajóra 4 Mark adót
vetett. Ezen adózásnak magokat az An-
glus Kapitányok ellene szegeztek, 's ke-
vés idő alatt az egész hojós népet úgy
fallázzasztották, hogy az Amtman kénte-
len volt fegyveres népet 's ágyukat ren-
delni ellenek. Végezetre csak ugyan oda
vitte az itt lévő Anglus Consul a' dolgot,
hogy az Anglus Kapitányok is ueg fizet-
ték a' kivántatott abót, de protestátziót
adtak-be ellene, mint nem igazságos
cselekedet ellen.

* * *

Ma a' Spanyol történetekről semmi
újabb tudósításokkal nem szolgálhatunk.
A' Spanyol Országlószék külömkülömb
féle eszközök által próbálja a' lázzadást
elcsendesíteni. Egy a' többek közt az,
hogy Sevilleában nagyon szélesen kiter-
jedő hatalommal felruházott rendkívül
való Biztost küldött. A' Toulousei leve-
lek szerént minden Insurgensnek, ki a'
maga zászlója alá vissza tér, telyes bo-
csánatot akarnak ígérni. Az alatt a' Re-
gementek is gyűlnek össze, hogy ha
szép módon elcsendesíteni nem lehet a'
támadókat, erő által fogják lecsendesite-
ni őket. Madridban semmi lárma nem
történt.

A' Straszburgi Ujságlevelében ily
jelentés találtatik Lyonból Januárius'
29-dikéről: Sietek tudtotokra adni, hogy
azon levelek, mellyeket én ma Marsiliá-
ból vettem, engem' arról tudósítanak,
hogy oda egy hajó kötött-ki, a' melly
Januárius 17-dikén hagyta oda a' Radik-
si kikötőhelyet és oly tudósításokat ho-
zott onnét, hogy a' hajós sereg ma-
gát az armárával összezsátolta — nincs
tehát semmi egygyetértésben az Insur-
genssekkel.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

Méltóságos Ludányi Bay Ferencz Ur, Sz. István Apostoli Király Rendének Vitéze, Cs. Kir. Udvari Tanácsos, Arany Sarkantyus Vitéz, és a' Septemviralis Táblának nyugodalomra lépett Assessora, kinek jeles érdemeit, egyenes jószívűségét, igazságszeretetét, és bölts hazafiúságát a' később idők is tisztelettel fogják emlegetni, Pesten Febr. 4 dikén betes életének 74-ik esztendejében meghalt.

* * *

A' Budai Ujság' toldalékjai között egy levele jött ki Cs. K. Kamarás Ur és a' Császár nevet viselő Ulánus Regementben fő Kapitány Gróf Karaczay Fédor Urnak melly a' Pest és Buda között építhető álló hidnak lehetőségét tárgyazza, és ezek mondatnak benne: — „Különös dolog, hogy minekutánna azok a' véghetetlen hasznok, mellyeket itt egy álló hid hajthatna, megmutattak, még is annak lehetséges volta, hogy egy ily hid építhessék, kétségbe hozattatik, 's a' dolog, mint végrehajthatatlan, úgy adatik elő! Hát örökké csak a' hiús Országokon találtató nagy munkákon bámuljunk-e? Mi a' Duna vize Pestnél a' Garonne vizéhez képezt Frantzia Országban, melynek szélessége csaknem egy fertály órát tesz', a' hova a' nagy Oceánusnak Ki- és Be-folyása (fluxus és refluxus) is be-hat, 's a' hol a' víznek legnagyobb feldagadása és leglejebb való állása között, 20 lábnyomot tesz' a' különbség? Ott is kételkedtek eleintén egy ily Oriási munkának végrehajthatá-

tásán, mind addig, míg végre egy társaság próbát tett, 's nagy költségének visszaszerzésére, melly 7,000,000 Frankra (a' mostani Bécsi Cursus szerént éppen 7,000,000 Bécsi becsü forintokra) telik, a' vám-jövedelmének vételére 99 esztendőig tartandó privilegiumot kapott, a' melly summából a' már 1818-ban készen volt munkákra 2,300,000 Frankok valósággal ki is adattatva valának. Ezen hídnak 19 bolthajtásai lesznek, 's egész hossza 350 Bécsi ölet teszen. A' Contractus szerént a' jövő 1821-dik esztendőben készen kell velle lenni; 1819-dikben Oktober' végéig, 'mint hiteles tudósítások erőssítik, fele már majd elkészült volt. Ez egy legmérészebb próbátétel azok között, mellyek az emberi iparkodásnak becsületére szolgálnak. Itt még egy hajós hid' felállittatása is külömbkülömb akadályok által gátoltatott. A' hidak' és töltött utak' Inspektora Dechamp Ur volt az első, a' ki ezen helyen egy álló hid' építtetésének lehetséges voltát erőssítette, 's erőssítését cselekedet által is megmutatta. Az ő kormányozása alatt építtetik ezen hid a' Garonne vizén, a' melly Bordeauxnál nem folyó víz hanem tenger. Ha valódiképpen akarjuk, hogy Pestnél álló hid épüljön, nem soká meg fogja hazánk ezen nagy munkát érni. Miv. mesterek fognak ialkozni. *Vincit amor patriae, laudumque immensa copido* — így szoll Virgilius. Költ Nyir-Bátoron 1820-ban Jan. 26-dikán. —“

„Gróf Karaczay Fédor.

Száz forint Conventiós pénzért adtak Váltó czédulában: —
[Febr. 8-dikán 250 $\frac{1}{2}$ — 9-dikén 251 — 10-dikén 251 $\frac{1}{2}$ — forintot.]